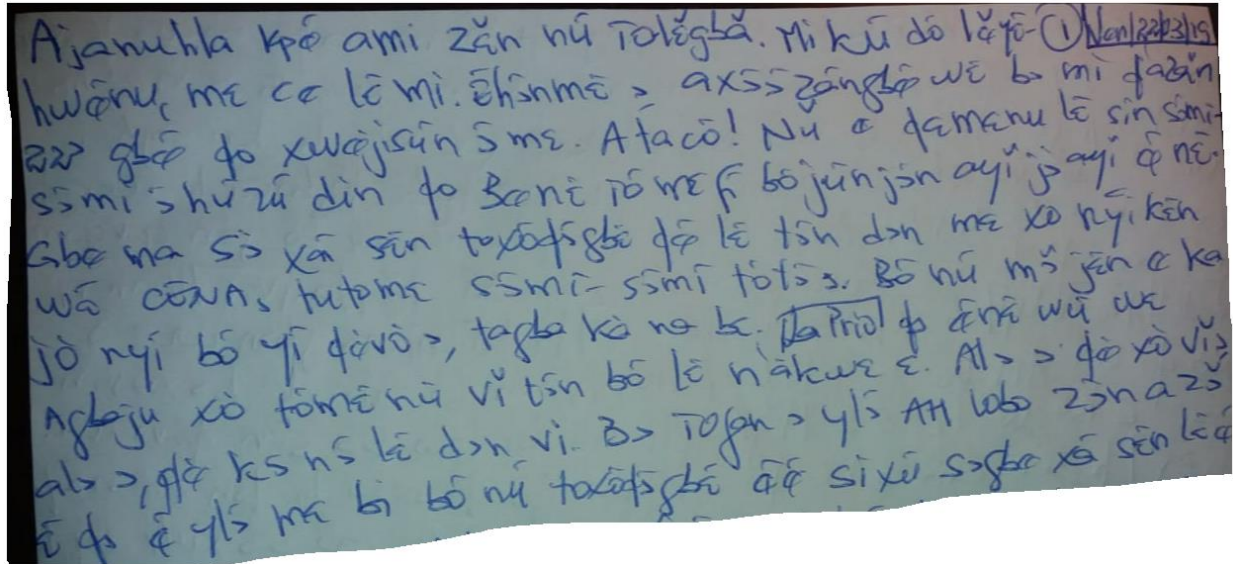

Xojlawema klewun du 22 mars 2019

Revue de presse du 22 mars 2019

Par Daa Gbèhanzin

Ajanuhla kpé amizén nú Tolégba.

Mi kú dó lè yé hwenu mɛ ce lɛ mì. Éhɔnmɛ ɔ, axɔsúzangbe wè; bò mǐ dọ azán konukún we gɔ ɔ gbe dọ xwejisun ɔ mè.

Atacó ! Nǔ e dɛmɛnu lɛɛ sín sɔmi-sómi huzú din, dọ Beneto mè fí, bó junjón ayí-jò-ayí kpànnyanwùn dọ to ɔ mɛ ɔ éne.

Gbemasɔxásén toxódɔgbé dɛ lɛ tɔn, xò mɛ kòn nyí kén wá, CENA xwe ɔ gbè, tuto mɛ sɔmi-sɔmi tototo ɔ nɛ. Bonu mò jén e ka jó nyí bó yí dè vo ɔ d'azan tɔn jì ɔ,, tagba ka ná bé.

La Priorité dɔ enɛ wú wè Agbajú xò tome nú ví tɔn bo lɛ n'akwe è. Alo ɔ dɛ xò ví ɔ, alo ɔ dɛ kɔn nɔ lɛ dòn ví

Bò Togán ɔ yló Me Adrien Houngbedji lobo zón azɔ è dọ, é yló mɛ bí bonu toxódɔgbé ée sixú sɔgbè xá sɛn lɛ ɔ, dè má nò vò, lobo dọ wú zò nú sɔmi-sɔmi cawún ó.

Hagbé bé azɔ ɔ ganjí, bó dọ tó gbetó gègé, toxódɔgbé lɛ. Amɔ *Nyakaja sín afɔdide* wè é wá bé d'agadɔnu din, bò *La Priorité* dó dọ mumɔ we dọ fí din, lobo dọ sɔmi-sɔmi lidosun sin azán ko atɔɔn nukún atɔn e jaawe lɔ, toxódɔtɔ, dọ ta jí ɔ, gbèta yèɔn we toxódɔgbé ee dọ wú dèdè aji dɔhun xwedó gansósén, xó è CENA dɛ lɛ ɔ, é cí nú *La Priorité* dɔ mejí yè mɛ wè enɛ lɛ kedɛ we na dɔbla yì sɔmi-sɔmi enɛ ɔ tenmɛ dɔhùn, dọ sɛn ɔ, yè mɛ toxódɔtɔ lɛ bí jén kple dó bó kpà, bɔ e ka dọ ná xwedó dọ sɔmi-sɔmi dɛmɛnu lɛ tɔn e ja e mè.

Amɔ̃ Adrien Houngbedji, sewamaɖo sɛn kple e blɔ ye de e hwenu ɔ, sɛn gegɛ tɛn bɔ mɛ bɛ kplɛ bo yi gbe tɔn; yɛ ka na sɔ ɖokpo dɔ agun e ɔ, Adrien Houngbedji de ene le bɛ sɛn mɛ, bo sɔ sɛn ɖɛvo ɛ edesunɔ metun ɔ e wlan e ; ene ɔ we e sɔ wá fyan mebi bɔ ɖɔ cɔcɔ emi blɔ mɔ: *Union progressiste* gɔ nú *Bloc Républicain* bo ɖɔ emi le dɔ jlɔ ganji bɔ mi na nɔ kpɔ bɔ wá kpɔnú ; amɔ̃ nú afútame wá byɔ eme ɔ, mi ka na xwedɔ sɛn ɛ mɛ bi ko yi gbɛ na xoxo ɖɔ fí wá yi é ; dɔ *Blocké* sɛn gbɛ wɛ le, ye dɛ le bɛ kó sɔgbɛ bɔ CENA ko dɛ yɛ dɔ vò wá yi; *wewé ba ná gbo dɔ wiwi mɛ* nú toxódɔgbɛ-togbosú le wɛ ɛ dɛ lobo zɔn azɔ Hągbé ; amɔ̃ bonu é na le wa nyí xú bɔ ján dɔ vɛ mɛ nu mɛ wɛ é na nyí ɔ, sɛn ka na dɔ sɛn gbɛ kpowun bɔ xó na fɔ wɛ. Nũ é dɔ wɛ *BR* kpodó *UP* kpɔ de e nɛ.

Đó lé ɛ *Les Quatre Vérités, L'Émergent, L'Actualité, Le Matinal, Le Potentiel, L'Autre Quotidien, L'Autre Vision, Bénin intelligent*, ene le kplɛ bo ɖɔ mimɔ gbɔn é wɛ é nyí ɔ, xó dɛ wɛ Adrien Houngbedji e ye kpodó toxódɔgbɛ le *kplɛ bɔ ɖɔ bo sún dé bɔ xasun gɔ*, é ka wa ya e ɔ, Hągbé flú mɛ bi sésé lobo sɔ sɛn ɖɛvo sɛdɔ agun : *La Presse du Jour* mɔ ɖɔ sɛn ene ɔ ko ɖɔ azɔkándɔ ɖɛmenu le tɔn ɛɛ nɔ sɛn xó ɔ sí xoxó, bɔ eye ná nyí nukún dé mɛ bɔ wa sɔ xwlé *député* mitɔn le tenigbɛ ee jaawe e. *Jakpata* we gɔ ene ɔ ná ɖɔ fí.

Ene ɔ ɛ Hągbé ka blo e ɔ, *La Nouvelle Génération* mɔ ɖɔ ene ɔ e kún kpacá emi vò dɛ ó mɛ : *nya e dɔ azɔ nu bo nyawɔn e* ɔ, Hągbɛ ɔ mɔnɔ wɛ é nyí dandàn, *nũ ɛ akánmú nɔ wa e jén e nɔ wá*, amasénuwɛnɔ ɔ, mɛ jén e nɔ flú ɖɔ tomɛ ; ene ko lé ɖyɔ awù dɛn nɛ xoxó né mɛ ! Xó le bi kó wa dɛxle ɖɔ meji sɔmi-sɔmi e blɔ gbɛ mi ja bɔ ɖɔ e ɔ, ene ko le xwɛ ayísɔ titewungbɛ lo bɔ *Bénin Intelligent* kanbyɔ : jlɔ ɖagbe ɔ jén ka hán ɖɔ toxódɔgbɛ mitɔn le sí à, alɔ sɛn ɔ jén sú hɔn kpátínkpátín agwin ɖɔhun bɔ gbɛ hɔn hun bonu mɛ bi sésé ná byɔ xwe ɔ gbe aji ? nú kanbyɔ ɖodó wɛ.

Zingidi ɔ jlɔ na syén titewungbɛ, lobɔ Abimbola, togán ɔ gudo nɔtɔ le mɛ wɛ eye dɛ bɔ wa sá heelú ɖɔ meji : mɛ flú wɛ Hągbé dɛ. *L'Émergent* we dɛ ene ɔ zɛhwɛ bɔ *Jakpata* ehɔnmɛ tɔn ɔ mɛ ɔ, togán

ɔ gudo nɔ tɔ ɖɛvo ɖɛmenu Arifari Bako bo tɛnmɛ ɖɔ é *gbɛ ɖɔ tó ɔ, emi le kánna kán ɖɔ zɛn*. Mɛsi ɖaxo wɛ éyɛ nyí cɔbɔ wá ɖɔ ɖɛmenu nyí we egbe dɛn.

Mɛsi ɖaxó hągbɛ tɔn ɖɛvo ka wlan wema dɛ bɔ *La Dépêche* de tɔn ɖɔ fí egbe, klewun mɛ ɔ, Victor Tokpanou sɛn wema ɔ ɖɔ ɖiɖo we mejí lé, *jì kún nɔ bé nú e nɔ d'adɔ dɔ cokoto metɔn mɛ ó mɛ* ; dɔ *ji ɔ nɔ wá kɛn* ; mɔ wú wɛ mɛ bɛ dɔ na nɔ blɔ vlevle ɖɔ tomɛ, ɖɔ ta jí ɔ, aɖon elo ɔ, é d'ayí nayin ɖɔ politikɛ kɔn e ɔ mɛ ; mɛ ɖokpo ma vedɔ sɛn emi we nyí ahwanjídutɔ, mɔ jén wɛ asɔbɛxúdotɔ ɖɛsu ma ɖɔ dɔndɔn elo ɔ mɛ à, wɛ zɔn bɔ Tokpanou ɖɔ titɛnmɛ wɛ dɔ, Ganslegɔ ɖɛsú we ɖɔ ɖɔ fí ayísɔmɔ ɖɔ alɔ sɔmi-sɔmi tɔn ɔ ko kpɛ bɔ hɔzɔ ene ɔ hen hɔn nú emi ɖɛsú titewungbɛ, b'ɛ nyí ɖɔ mejí, hwe tɛɛn nu wɛ, tɔ mɛtɔn elo ná xòzɛn, dɔ e blɔ sɔmi-sɔmi bɔ xò toxódɔgbɛ amɔ tɔn le nyí kɛn wú ɔ, emi gbɛ ene ɔ sɛn mɛ. Togán ɔ ɖɛsú we tɛnmɛ : dɔ ene ɔ kɔn wì nú to ɔ titewungbɛ, bo le kɔn wì ɔ alɔkpa vò nú togán e ɖɔ to ɔ ta nu, bɔ gbléwà ene ɔ wá kpà azinkpò ɖɔ Benɛto mɛ é...

Le Radar kpɔn Ganslegɔ sɛdɔ bɔ tɛnmɛ dɔ wu tɔn ɖɔ, akpà ɖokpo e ɖɔ na ɖɔ é bí, kókó kún ka d'asi ó wɛ é cí ; nyanvi ene ɔ sɛ ɖɛsú, bɔ nɔ ɖa ɖɔ fí bí bɔ nɔ sɔ zɛn yi xwɛ. Amɔ̃ BMP nũɖe tó we hɔn, kpɔ wɔɖugbe ene ɔ we ko lé zùn awiikpɔ dɛn, lo bɔ kanlinnyitɔ Ganslegɔ ko lé dɔ nũ tɔn bɔ lé kp'azinkpo d'ékɔn, mɔdónúmɛ awoovi tɔn ɔ d'ayí bɔ dɔkan Ganslegɔ titeungbe. Mɔ wú we sewamaɖo sɛn azɔ e we ná dɛ tɔ to ɔ bɛ sésé bɔ mi vedɔ, bɔ sɔmi-sɔmi sɛn legɛɛ ɔ é na fɔ e ɔ, ene ɔ ɖɛsú ko le ɖɔ gbigba hánnyá wɛ.

Đó dɛ ba gbɔn axɔsú ɔ sɛn megudonɔtɔ le dɛ dɛn ɔ, bonú ɖɔ mɔ jén wɛ mɔ dɔ nyí bɔ yi blɔ sɔmi-sɔmi ɔ, heelú jén ka na byɔ to ɔ mɛ ; *hwenu é bé e wɛ e kɔn nɔ tuun mɛ nyà, mɛ ɖokpɔ mɔ nɔ tɔun hwenu é na fo ɔ e ge mɛ nyà* !

Le Radar ɖɔ ene ɔ, lo bɔ *Nouvelle Mutation* ɖɔ nugbɔ wɛ e ɖɔ sésé !

Ée ɖɔ nu le bɛ dɔn gblɛ wɛ egbe dɛn le e, yɛ we nyí yɛ mɛ e ɖɔ Togán ɔ gudonɔtɔ le nyí we é, ye we

huzú lɛgbà bó kpón fí ɔkpó pɛ bó gbɛ kò lé ; e ka d'adà jɛ wè bo gbé te sí ɔ, sukpo zoɔɔta wɛ e no yi m̀. Togán dó na gbé nu nú mɛ ee d̀ jí t̀n bó no ɔ lɛ é ; ad̀n d̀ s̀mi-s̀mi ɔ wú k̀n nyi kpó dín.

CENA ka tiinmɛ d̀ az̀n e emi lɛ dó é, kún d̀ na sún wɛ ó m̀ ; gbɛ̀tà ax̀súmaɔɔk̀n lɛ ka d̀ az̀n ɔkpó kún ka d̀ na jɛ ganɔuxwe jí nú Député m̀t̀n lɛ wɛ o, *La Presse du Jour* wɛ d̀ elɔ ɔ t̀n ɔ fí lob̀ ani ka z̀n BMP mɛ lɛ ka d̀ su dó wɛ s̀ lé d̀ to ɔ mɛ b̀ togán Patrice Talon ɔ mejí, e ma t'af̀ s̀n jí có bó bló nũ dó ó, lobo ná al̀ toxoɔɔgbɛ lɛ bi sésé o ; BMP t̀n ɔ k̀n no d̀ vò kɛɔ, bo no d̀ enɛ ɔ xwlé wè s̀oo ; af̀ nyó ɔ, agbàn wɛ na ko xwè kò d'ákú nú yě.

É ɔi è USL sín gbɛta ɔ, e yɛ ko s̀ s̀núnyɛn dó k̀ awu ɔɔh̀n, lobo xlé ali ɔagbe ɔ mi lo è, fifa sín ali ɔ nɛ lo b̀ *L'Audace Info* wlán dó fí.

B̀ togán xóxo Nicephor Dieudonné Soglo ɔsú yi bà joǹ togán ɔ ayisomɔ e ɔ, ali è mi na gb̀n dó m̀ fifa e, e jén edesú yi ɔ n'í. B̀ *Nord-Sud Quotidien*, *La Nouvelle Génération*, *La Priorité*, *Quotidien Nokoué*, *La Dépeche*, *Les Quatre vérités* lɛ bi wlán enɛ ɔ dó fí : fifa mɛ jén nu k̀n no nyó ɔ d̀d̀ǹ, b̀ lé do è, daagbó m̀t̀n Albert Tévoédjrè no xò fifakan sɔ e ɔ, mɛɔxó Moïse Kéréku ɔ yi xlé d̀ yovotomɛ.

Fifa na tíin d̀ s̀mi-s̀mi elɔ e mɛ ɔ, *gbɔ́ gúngún*, *kàn gúngún* wè député m̀t̀n lɛ na kple bo jodó d̀ *Nord-Sud Quotidien* m̀ bo na xwedó nu e ɔ wɛ Houndeté eyɛ kpó Garba lɛ kpó d̀ d̀ *La Dépêche* mɛ e ɔ ji, wɛmà tenm̀ tenmɛ è toxoɔɔgbɛ d̀ lɛ na m̀ bo yi s̀mi-s̀mi b̀ yè cí ji lɛ e ɔ, e fɔ jó nú yɛ kpoẁn bo má nú yɛ ; zangbetɔ ɔkpɔ ɔ ni ma d̀ fine bo d̀ agoo dó nú

mí wɛ d̀ xwé fí ó ; nũ e no d̀n xomesin wá tome b'ɛ no syen lɛ nɛ. Enɛ ɔ wú wè togán xóxo Soglo byó d̀ *Quotidien Nasara* m̀ d̀ huzuhuzu tobútobú e d̀ toxoɔɔgbɛ lɛ tentin, bó d̀ tagba d̀n wa wɛ lɛ e ɔ, e s̀ enɛ lɛ bi dó kén ɔkpó hwě, bonu g̀ns̀s̀n xó d̀ mi wú mɛxonyikéntó ɔsú ní bú wǎn; bonu mi na yí ǹ s̀n xóxo ɔ jí, bo na yi bló s̀mi-s̀mi, bonu to mit̀n ɔ ko fa ɔ, mi na wa bló huzuhuzu politiki t̀n lɛ gb̀n nɛbó.

Nũ é d̀ BMP mɛ lɛ ka ɔ e, e wɛ ɔ xlé d̀ mɛ xonyikén ɔ sín af̀ jí jén yě d̀ kpo d̀ z̀nkeze ; è *xwè vò dó gbé bo yi kpé anuwanum̀n wɛ sín: sé jén kana xò mi d̀ elɔ ɔ mɛ nyà!* Kpé Monseigneur m̀t̀n Paul Vieira t̀n ! Sé wɛ dó z̀n nú e yɛ b̀, xojlawema lɛ b́ wlán d̀ fí ɔ yehwenɔgán m̀t̀n Djougou x̀sú ɔ yi Mawũ m̀. L̀ntomɛ fifa é wè *La Priorité* byó n'í.

L'Economiste du Bénin, *Libération*, *Le radar*, *Le Potentiel* lɛ b́ kplé bó dó zogbejí, có bo yi m̀ az̀ ɔagbe Luka Sètonɔji Atrokpo t̀n *La Priorité* wɛ tiinm̀ elɔ ɔ fí : e ná hèn k̀munu mit̀n lɛ b́ dó nuganjí, e wɛ ko myá nukún nú eyɛ dín hú nũ bisésé.

Nũ é ka myá nukún nú Benɛto ɔ bi sésé, mi ka tùn vlavò egbe dín à ? Bólù e xo gbé mi xwè d̀ aklunɔzangbe ée ja é xá Togoto ɔ wè *Les Quatre Vérités* , *5 minutes*, *Bénin Intelligent*, *Nord-Sud*, *Le Quotidien*, *Le Matinal*, *Le Révélateur*, *Soleil Levant*, *L'Autre vision*, *Quotidien Nokoué*, *La Priorité* dó zogbejí d̀ églémakú xo gbé wè mí xwe xá Togo sín to ví lɛ, bo ka dó na ɔ d'ɛji d̀d̀ǹ ; mi bi kplé bó d̀ ɔ mɛ nú Eqú m̀t̀n bolu xotó lɛ.

Daa Gbɛhanzin